

підприємництва, задля чого необхідно виховання підприємця нової формації – учасника сімейного бізнесу.

Література

1. Давлатов Мехроджиддин Хайриддинович. Особенности развития семейной экономики и домашнего труда в условиях рыночной экономики: автореф. дис. на соискание уч. степени канд. экон. наук: спец. 08.00.05 «Экономика и управление народным хозяйством (экономика труда)» /. – Душанбе, 2016. – 24 с.
2. Кізіма Т. Домогосподарство як елемент економічної системи: сутність, еволюція та функції в умовах ринку / Т. Кізіма. // Вісник ТНЕУ. – 2008. – № 3. – С. 22-36
3. Кулиняк І. Я. Сімейний бізнес – сутність поняття / І. Я. Кулиняк, О.В. Кошик. // Науковий вісник НЛТУ України. – 2014. – Вип. 24.9. – С. 390–394
4. Сучасний інструментарій та галузеві особливості управління підприємствами України : [монографія] / за наук. ред. Н.І. Чухрай. – Львів, 2014. – 368 с.
5. Тріпутень С. В Україні сімейний бізнес стане одним з локомотивів розвитку економіки [Електронний ресурс] / С. Тріпутень // Урядовий кур'єр. – Режим доступу: <https://ukurier.gov.ua/uk/articles/sergij-triputen-v-ukrayini-simejniy-biznes-stane-o/>

УДК 316.628

Перерва П.Г.,

д.э.н., профессор, декан экономического факультета
Национальный технический университет «ХПИ»,
Харьков

Индекс Хирша как показатель коммерческой ценности патентов

Оценка коммерческой ценности и стоимости патентов, как и других интеллектуальных продуктов, всегда сводилось к их оцениванию с использованием финансовых и/или рыночных индикаторов, которые, в свою очередь, также зависят от тех же самых показателей интеллектуальных продуктов, то есть избавиться от мультиколениарности индикаторов расчета в данном случае практически невозможно. Речь может идти лишь о максимальное уменьшение этой зависимости с использование нефинансовых индикаторов. Проведенные нами исследования свидетельствуют о том, что свободным от этого важного недостатка является метод стоимостной оценки интеллектуальных продуктов (например, патентов) взвешенных с учетом цитирования (citation-weighted patents – индекс Хирша), которая была разработана Hall и Jaffe в начале текущего столетия [3, 4], и развита в последнее время Платоновым В.В., Роговой Е.М. и Косенко А.П. [1, 2, 4].

На наш взгляд, анализируя преимущества использования индексов цитирования патентов в научных исследованиях, наиболее важным в контексте

нашего исследования является влияние цитирования патентов на их стоимость. Использование цитат в журналах, патентах и других источниках помогает определить, достиг ли научный продукт для конечного потребителя, является организация высокопроизводительной в «своей» отрасли. Индикатор «анализ патентных цитат» позволяет исследовать влияние науки на технологии, позволяет определять значимость и эффективность результатов творческого труда предприятий, организаций и учреждений.

Принципиальная новизна и преимущество этого подхода объясняется двумя факторами. Первый из них – это то, что данный подход выделяет ключевой интегральный показатель, с которым можно сопоставить стоимость объекта интеллектуальной собственности (ОИС). При этом, другие методические подходы используют множество нефинансовых показателей, которые не находятся в строгой функциональной или даже в статистически доказанной взаимосвязи. Второй фактор преимуществ метода – это наличие с 1980-х гг. необходимой количественной базы данных для расчета интегрального показателя в виде электронной базы данных патентной информации. Этот факт переводит предложения по использованию метода цитирования патентов с теоретических позиций в практическую сферу расчетов.

Исходя из проведенного нами анализа подходов к цитированию патентов и его использования как фактора коммерческой ценности результатов творческой деятельности, на наш взгляд, чрезвычайно важным является определение стоимостной оценки патента, прогнозирования его коммерческого потенциала. Традиционные подходы к определению стоимостной оценки объектов интеллектуальной собственности общеизвестны, но они не учитывают, на наш взгляд, чрезвычайно важной составляющей, которая связана с индексом цитирования патента.

Проведена апробация разработанных моделей определения цены интеллектуально-инновационных технологий показала, что полученные результаты достаточно логичны, имеют достаточную степень достоверности и обоснованности, что свидетельствует о достаточном научно-методическом уровне разработанных предложений. Обращаем внимание на тот факт, что учет показателей цитирования патентов позволяет определенным образом увеличить продажную цену патента, что придает таким патентам дополнительных конкурентных преимуществ на трансфертном рынке. Также заметим, что полученные результаты расчетов цен на интеллектуальные технологии не следует считать за норматив или стандарт при коммерциализации объектов интеллектуальной собственности. Эти данные являются только ориентиром при проведении переговоров разработчиков ОИС с их потенциальными потребителями, определенным аргументом при установлении трансфертной цены.

Литература

1. Платонов В.В. Интеллектуальные активы и инновации / В.В.Платонов, Е.М.Рогова, Н.Н.Тихомиров. СПб.: Издательство СПбГУЭФ, 2008.-278с.

2. Рогова Е.М. Венчурный менеджмент: учеб. пособие / Е. М. Рогова, Е. А. Ткаченко, Э. А. Фияксель.– М. : Изд. дом Гос. ун-та – Высшей школы экономики, 2011. – 440 с.
3. Hall, B. Market value and Patent Citations: A First Look / B.Hall, A.Jaffe // Working papers of Brookings Institute, Washington D.C., 1998.- 122 p.
4. Косенко О. П. Комерціалізація інтелектуально-інноваційних технологій [Монографія] / О.П.Косенко. - Х.: «Смугаста типографія», 2015.- 517 с.
5. Перерва П.Г. Банкротство, санація та реструктуризація підприємства як економічні категорії антикризового управління / П.Г.Перерва, Т.О.Кобелева, В.Л.Товажнянський // Вісник Нац. техн. ун-ту «ХПІ» : зб. наук. пр. Темат. вип. : Технічний прогрес та ефективність виробництва. – Харків : НТУ «ХПІ». – 2015. – № 59 (1168). – С. 148-152.
6. Перерва П.Г. Формування кон'юнктури ринку електротехнічної продукції / П.Г.Перерва, Т.О.Кобелева, Н.П.Ткачова // Вісник Нац. ун-ту «Львівська політехніка» : зб. наук. праць. Сер. : Проблеми економіки та управління. – Львів : Львівська політехніка, 2015. – № 815. – С. 118-125.
7. Перерва П.Г. Моделювання стратегічної політики маркетингу конкурентоспроможності на засадах бенчмаркінгу / П.Г.Перерва, Н.П.Ткачова // Економічні науки : зб. наук. праць. Сер. : Економіка та менеджмент. – Луцьк : ЛНТУ, 2012. – Вип. 9 (34), ч. 2. – С. 10-23.
8. Науково-методичні підходи до вирішення проблем практичної реалізації механізму комерціалізації об'єктів інтелектуальної власності / П.Г.Перерва, І.В.Гладенко, А.В.Косенко, М.М.Ткачов // Вестник Нац. техн. ун-та «ХПІ» : зб. науч. тр. Темат. вып. : Технический прогресс и эффективность производства. – Харьков : НТУ «ХПІ», 2008. – № 18. – С. 105-110.
9. Ткачов М. М. Ринок контрафактної продукції в системі неформальної економіки / М. М. Ткачов // Вісник Нац. техн. ун-ту «ХПІ» : зб. наук. пр. Темат. вип. : Технічний прогрес та ефективність виробництва. – Харків : НТУ «ХПІ». – 2013. – № 22 (995). – С. 89-95.
10. Экономика и управление инновационной деятельностью: учебник / Под ред. проф. Перервы П.Г., проф. Вороновского Г.К., проф. Меховича С.А., проф. Погорелова Н.И. – Харьков: НТУ «ХПІ», 2009. – 1203 с.
11. Перерва П.Г. Маркетинг на промышленном предприятии.- М.: НПО «Реклама, информация, маркетинг», 1991.- 80 с.
12. Косенко А.П. Экономическая оценка инновационного потенциала / А.П.Косенко, Д.Коциски, О.И.Маслак, П.Г.Перерва, Д.Сакай.- Монография / Под ред. проф. Перервы П.Г. и проф. Д.Коциски – Харьков-Мишкольц : НТУ „ХПІ”, Мишкольц.техн.ун-т, 2009. – 170 с.
13. Перерва П.Г. Управление ассортиментом продукции / П.Г.Перерва.- М.: НПО «Реклама, информация, маркетинг», 1991.- 80 с.
14. Перерва П.Г. Управление сбытом промышленной продукции в системе маркетинга.- М.: НПО «Реклама, информация, маркетинг», 1991.- 93 с.
15. Перерва П.Г. Исследование рынка промышленной продукции / П.Г.Перерва.- М.: НПО «Реклама, информация, маркетинг», 1991.- 96 с.

16. Перерва, П.Г. Визначення ефективності використання виробничого потенціалу машинобудівного підприємства / П.Г.Перерва, Н.М.Побережна // Маркетинг і менеджмент інновацій. - 2012. - №2. - С. 191-198.

УДК 602.03

Писаревський С.В.,
магістр факультету економіки та менеджменту, капітан
Національна академія Національної гвардії України,
Харків

Системний підхід у дослідженні особистісно-орієнтованої самостійної роботи курсантів

В умовах пошуку шляхів реалізації гуманістичної парадигми освіти домінуючими тенденціями, що визначають розвиток та реформування освітніх систем стали гуманізація та технологізація освітньої діяльності. Основою їх реалізації, органічного поєднання мають стати освітні технології особистісно-орієнтованої спрямованості і, в першу чергу, технології особистісної орієнтації самостійної роботи. Дослідження теоретичних основ та практичних засад організації самостійної роботи у вищій школі (А.М. Алексюк, В.І. Бондар, Б.П. Єсіпов, В.А. Козаков, та ін.), персоналізованого та особистісно-орієнтованого навчання, виховання (Г.О. Балл, О.В. Бондаревська, та ін.) дають підстави для введення нового поняття “особистісно орієнтована самостійна робота” тих, хто навчається, яке, на нашу думку, потребує дослідження із застосуванням апарату рефлексії чотирьох рівнів [1].

Під особистісно-орієнтованою самостійною роботою першого рівня рефлексії розуміється така діяльність, в процесі якої реалізується прагнення тих, хто навчається, до особистісного вибору траєкторії навчання, до виявлення, застосування та розвитку здібностей, схильностей до самостійної роботи, вдосконалення індивідуального стилю мислення, самодіяльності та самокорегування. Під особистісно-орієнтованою самостійною роботою другого рівня рефлексії розуміється така діяльність, в процесі якої реалізується намагання тих, хто навчається, до встановлення, розвитку, удосконалення та розширення зв'язків з колегами по навчанню, викладачами. Особистість тут виступає в просторі зв'язків між учасниками процесу навчання, котрий є одним з трьох просторів, в яких сучасна психологія розглядає особистість. Під особистісно орієнтованою самостійною роботою третього рівня рефлексії розуміється така діяльність, в процесі якої ті, хто навчається, та викладачі, реалізують обопільне намагання ідеально представитися своїми особливостями, зробити свій внесок в розвиток індивідуальності іншого, в розвиток спільностей, які при цьому виникають в процесі навчання. Особистість тут виступає в просторі буття, індивіду, в інших особах. Під особистісно-орієнтованою самостійною роботою четвертого рівня рефлексії розуміється така діяльність, коли реалізується навчання його суб'єктів у